

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

BŪVNICĪBAS UN BŪVJU NOJAUKŠANAS ATKRITUMI UN TO APSAIMNIEKOŠANA

Saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi tiek pieskaitīti **ražošanas atkritumiem** un uz tiem tiek attiecinātas visas prasības, kas skar ražošanas atkritumus, to pārvaldi un apsaimniekošanu (skat. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas interneta vietne www.varam.gov.lv).

Normatīvajos aktos par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju ir ietverti Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā minētie būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas mērķi un metodes to izpildes novērtēšanai. Kā būtiskākais ir izvirzīts nosacījums būvniecības atkritumu atšķīrošanai jau to rašanās avotā – būvlaukumā vai ēkas

nojaukšanas vai rekonstrukcijas vietā. Praktiski tikai atbilstoši atšķīroti atkritumi ir noderīgi pārstrādei. Būvniecības atkritumu noglabāšanu neveicina arī saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu uzliktie nosacījumi par dabas resursu nodokļa (turpmāk – DRN) likmes paaugstināšanos. Tā kopš 2009.gada DRN likme par 1 tonnas būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apglabāšanu ir pakāpeniski palielinājusies, līdz 2014.gadā sasniedz 21,34 EUR par tonnu.

Ministru kabineta 2011.gada 2.augusta noteikumi Nr.598 „**Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju**” nosaka atkārtoti izmantojamu, pārstrādājamu vai reģenerējamu, tajā skaitā izrakto

tilpņu aizpildīšanai izmantojamu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu veidus, minēto atkritumu atkārtotas izmantošanas, pārstrādes vai materiālu reģenerēšanas apjomu un termiņu.

Komersanti, kuru saimnieciskās darbības rezultātā rodas būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, kas nav bīstami atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus, nodrošina, ka līdz **2019. gada 31. decembrim 75% (pēc svara) no radītajiem būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem tiek atkārtoti izmantoti** un pārstrādāti vai tiek veikta minētajos atkritumos esošo materiālu reģenerācija, tai skaitā izmantošana izrakto tilpņu aizpildīšanai.

Liela daļa no būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumiem ir nebīstama. Lai nodrošinātu atkritumu savākšanu un uzglabāšanu to tālākai pārstrādei, atsevišķi ir jānodala atkritumi pēc to veida un īpašībām. Ierobežotais dabisko materiālu resurss un savukārt lielais būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apjoms ir nopietns stimuls, lai lielāko daļu no šiem atkritumiem izmantotu atkārtoti vai pārstrādātu. Atkritumus, kuri netiek reģenerēti, apglabā atkritumu poligonā, kur ir atļauts apglabāt attiecīgo atkritumu veidus, vai arī iznīcina citā veidā, kam ir izsniegta atļauja atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu, ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus.

Būvniecības un būvju atkritumos esošo reģenerēto materiālu daudzumu nosaka, izmantojot datus par šo noteikumu pielikumā minētajiem atkritumu veidiem. Reģenerēto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu daudzuma

aprēķinā ietver:

1. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumus, kuri apzīmēti ar kodiem 170101, 170102, 170103, 170107, 170201, 170202, 170203, 170302, 170401, 170402, 170403, 170404, 170405, 170406, 170407, 170411, 170508, 170604, 170802, 170904 atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus;

2. atkritumus, kuri radušies būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu mehāniskās apstrādes rezultātā un kuri apzīmēti ar kodiem 191201, 191202, 191203, 191204, 191205, 191207, 191209 atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kas padara atkritumus bīstamus.

Kādi atkritumi ir bīstami un kas to nosaka, Latvijā reglamentē **Ministru kabineta** 2011. gada 19. aprīļa **noteikumi Nr. 302 „Noteikumi par atkritumu**

klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus”.

Gulbenes novadā tiek pamatā praktizēta shēma, ko atbalsta arī novada Būvvalde, ka būvobjekta pieņemšana tiek akceptēta būvniekam, uzrādot dokumentus par būvatkritumu noglabāšanu poligonā. Novada lielākā būvniecības darbu veicēja – firma SIA "Rubate" ir praktiski vienīgā, kas savus radītos būvniecības atkritumus pārstrādā. Firmas īpašumā ir atkritumu smalcināšanas un citas iekārtas, ir teritorija, kurā var nodarboties ar būvniecības atkritumu pārstrādi. Iesakām uzņēmuma vadībai paplašināt savu darbību arī šajā valstij svarīgajā nozarē un nosakot atbilstošu samaksu pieņemt pārstrādei arī citu uzņēmumu celtniecības atkritumus, nodrošinot to tālāku izmantošanu. Firmas apgrūtinājums šajā gadījumā ir B kategorijas atļaujas saņemšana.

NEBĪSTAMIE BŪVNICĪBAS UN BŪVJU NOJAUKŠANAS ATKRITUMI (TAI SKAITĀ BALASTA SMILTIS)

KLASE	ATKRITUMU NOSAUKUMS
170101	Betons
170102	Ķieģeļi
170103	Flīzes, kārniņi un keramika
170107	Betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei
170201	Koks
170202	Stikls
170203	Plastmasa
170302	Asfaltu saturoši maisījumi, kuri neatbilst 170301 klasei
170401	Varš, bronza, misiņš
170402	Alumīnijs
170403	Svins
170404	Cinks
170405	Čuguns un tērauds
170406	Alva

KLASE	ATKRITUMU NOSAUKUMS
170407	Jaukti metāli
170411	Kabeļi, kuri neatbilst 170410 klasei
170508	Balasta smiltis, kuras neatbilst 170507 klasei
170604	Izolācijas materiāli, kuri neatbilst 170601 un 170603 klasei
170802	Būvmateriāli uz ģipša bāzes, kuri neatbilst 170801 klasei
170904	Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902 un 170903 klasei
191201	Papīrs un kartons
191202	Melnie metāli
191203	Krāsainie metāli
191204	Plastmasa un gumija
191205	Stikls
191207	Koksne, kas neatbilst 191206 klasei
191209	Minerāli (piemēram, smiltis, akmeņi)